

25 martie 2022

La Nr.

Nr. 04-4/6-598

din

Domnului Ion CEBAN
Primar al municipiului Chișinău

Aviz

**în temeiul art. 24, alin. (1) al Legii nr. 52 din 3 aprilie 2014
cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul)**

Avocatul Poporului își desfășoară activitatea în temeiul art.59¹ din Constituția Republicii Moldova, Legii nr.52 din 03 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) (în continuare - Legea nr.52/2014), Principiilor de la Paris adoptate prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (ONU) nr.48/134 din 20 decembrie 1993, asigurând promovarea și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.¹

După cum cunoașteți, Oficiul Avocatului Poporului monitorizează cu atenție deosebită activitatea instituțiilor publice naționale în partea ce ține de acțiunile întreprinse de acestea în procesul de gestionare a afluxului de refugiați din Ucraina.

În acest context, în adresa Ombudsmanului au parvenit unele semnale alarmante, cu privire la utilizarea unităților medicale, în scopuri improprii, cum ar fi cazarea refugiaților în blocuri ale instituțiilor medicale spitalicești.

Astfel, în cadrul procesului de monitorizare, și evaluare a situației create, prin analiza răspunsurilor parvenite pe marginea acestei situații², urmare a cazării refugiaților în cadrul instituției medicale IMSP Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie din str. Grenoble 147, au fost constatate deopotrivă încălcări ale drepturilor omului, prin prisma securității vieții și a drepturilor pacientului, precum și îngrădirii accesului la servicii medicale.

S-a constatat că temei pentru crearea Centrului de plasament temporar pentru refugiați din cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie, str. Grenoble, 147, a servit demersul nr. 357/22 din 28.02.2022 al Direcției generale asistență medicală și socială a Consiliului municipal Chișinău.

Ulterior, prin Ordinul ANAS nr. 29 din 01.03.2022 a fost aprobată crearea centrului respectiv, cu o capacitate de 150 locuri.

Potrivit informațiilor acumulate, inclusiv urmare a vizitei de monitorizare în incinta centrului, de către angajații Oficiului Avocatului Poporului s-a stabilit, că în perioada 28 februarie 2022 - 10 martie 2022, Centrul de plasament temporar pentru refugiați din cadrul IMSP Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie, a cazat cca 621 refugiați, preponderent de etnie romă, Or, această acțiune poate fi percepută drept o abordare stigmatizantă în raport cu această categorie de persoane.

¹ Articolul 59¹(1) din Constituția Republicii Moldova.

² Răspunsul Agenției Naționale de Asistență Socială; răspunsul IMSP Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie.

De menționat, că potrivit Statutului IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie, aprobat prin Decizia nr.5/4 din 15 decembrie 2003 de către Fondatorul Consiliul municipal Chișinău, scopul acestei *instituții medicale* este de a proteja sănătatea populației, profilaxia, diagnosticarea, tratamentul și reabilitarea bolilor, și nu de a presta servicii sociale, de care în mare parte au nevoie persoanele refugiate în țara noastră.

În același timp, este relevant de menționat că nu a fost dispusă și realizată o evaluare a riscului contaminării persoanelor cazate, întru evitarea infectării acestora cu tuberculoză. Chiar dacă, au fost întreprinse măsuri de dezinfectare a spațiilor destinate pentru cazare, totuși, Autoritatea Publică Locală nu a oferit garanții, ce ar exclude riscul de contaminare a persoanelor sănătoase.

În opinia Ombudsmanului, cazarea unor persoane care necesită servicii și asistență socială, în cadrul unei instituții medicale specifice (diagnosticarea și tratarea tuberculozei), poate afecta starea de bine a acestora, având în vedere riscurile de infectare cu TBC și eventuala răspândire a infecției, odată cu deplasarea refugiaților din cadrul centrului de plasament.

Aceste circumstanțe, lasă loc de interpretare duală a situației, iar diagnosticarea/confirmarea ulterioară a unor cazuri de Tuberculoză la persoanele, care au fost anterior cazate în respectivul Centru de plasament, indiferent de sursa de contaminare, ar putea crea precedente neplăcute la nivel național.

Este regretabil faptul că, adresările Avocatului Poporului către Primăria municipiului Chișinău și Direcția Generală Asistență Medicală și Socială au rămas fără răspuns, chiar dacă, Consiliul municipal Chișinău în calitate sa de fondator al instituției medicale, urma să explice temeiul/motivele pentru care a fost necesară crearea unui centru de plasament în cadrul instituției spitalicești (*în adresa instituției au fost redirecționate doar răspunsurile IMSP SCM Ftiziopneumologic*).

Mai mult ca atât, Ombudsmanul nu a fost informat nici cu privire la normele de personal, destinați pentru deservirea acestui centru, Or, în atribuțiile personalului medical intră tratamentul și îngrijirea bolnavilor cu tuberculoză, internați în instituția medicală respectivă.

Și mai grav este faptul că, resursele financiare din bugetul instituției medicale, sunt utilizate în alte scopuri, decât tratamentul bolnavilor cu tuberculoză.

Situația creată, duce în mod direct la încălcarea dreptului pacientului la acces la servicii medicale, Or, utilizarea unei instituții medicale în alte scopuri decât cele destinate, resurselor financiare și umane, reduce semnificativ accesul la tratament al pacienților cu tuberculoză, cetățeni ai Republicii Moldova.

Este relevant de reamintit aici și constatările Ombudsmanului din Raportul tematic elaborat în anul 2020-2021, **"ACCESUL LA SERVICIILE ESENȚIALE DE SĂNĂTATE ÎN CONTEXTUL PANDEMIEI COVID-19"**³, care constata faptul că persoanele cu simptome de TB se confruntau cu dificultăți în accesarea instituțiilor medicale din cauza blocării și restricționării mișcării, a pierderii veniturilor, a fricii de a se infecta cu COVID-19. Au existat, de asemenea, întâzieri în notificarea TB, deoarece personalul a fost implicat în activități de răspuns la COVID-19.

³ <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2021/12/Varianta-FINAL%C4%8211111.pdf>

În contextul celor expuse *supra*, în scopul asigurării respectării drepturilor omului, în temeiul art. 24, alin. (1) al Legii nr. 52 din 3 aprilie 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul),

RECOMAND:

1. Examinarea în mod prioritar a prezentului aviz;
2. Evaluarea, monitorizarea și verificarea situației create, cu întreprinderea măsurilor de urgență care se impun, în vederea asigurării serviciilor sociale refugiaților, în alte spații de cazare sigure.
3. Dispunerea sistării imediate a centrului creat, în cadrul instituției medicale IMSP Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie din str. Grenoble 147, în vederea neadmiterii încălcării drepturilor pacienților infectați cu TBC, la servicii medicale necesare.

Avocatul Poporului apreciază situația creată drept una alarmantă, ceea ce impune necesitatea implementării recomandărilor înaintate în prezentul Aviz, **în termen de 5 zile.**

Cu respect,

Ceslav PANICO
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)

Ex: Cernăuțeanu E.,
tel: 060002648

Atenție! Documentul conține date cu caracter personal prelucrate în sistemul de evidență nr. 0001694-001 înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.